

Christel Minne

De kleuters zijn aan zet

“Juf, volgend jaar leer jij ons lezen, rekenen én ... schaken!” Zo keken dertien jaar geleden de kleuters van de derde kleuterklas enthousiast uit naar hun eerste leerjaar met juf Christel. Niet lang daarna ging Christel Minne van Freinetschool Klimop in Oostkamp al met de vierjarigen aan het schaken. Christel: “Met mijn 19 jaar ervaring als kleuterjuf zocht ik een weg om dit al spelend aan te leren. Ik gebruikte de schaakstukken als sprekende handpoppen, ik verzor verhalen ... zo is dat allemaal begonnen.”

De schaakmicrobe kwam binnen in de school via de klas van Christel. Twee kinderen speelden een partijtje schaak en de andere leerlingen waren meteen in de ban van het spel. Na wat onderzoekwerk kregen ze bezoek van iemand van de Vlaamse schaakfederatie. Christel: “Hij gaf ons tien schaakborden en nodigde ons uit voor een groot schaaktornooi. We bereidden ons voor en wonnen de beker van de jongste deelnemers! Ik had nooit gedacht dat dit ervoor zou zorgen dat schaken nu helemaal ingeburgerd is in onze school.”

Een methode om kleuters te leren schaken vond Christel niet, dus bedacht ze hem zelf! “Ik heb een opleiding schaakcoach gevolgd, maar dat leverde mij onvoldoende didactische tips op. Ik verzor of wijzigde spelletjes rond de verschillende schaakstukken om zo stap voor stap het schaken aan te leren. Als een kleuter een duidelijke prent te zien krijgt, een rijmpje leert of zelf een schaakstuk mag spelen, onthoudt het kind beter hoe de schaakstukken mogen lopen. Wanneer een spel niet goed werkte, dan stuurde ik het bij. Het was drie jaar

lang zoeken, schrappen en herwerken. De grote mat waarop een schaakbord is getekend, typeert mijn keuze voor het bewegend leren; de kleuters spelen zelf het schaakstuk. Dat is voor hen het echte schaken!”

“Door het leren schaken werk je aan een brede basiszorg. Het grootste effect zie ik op het sociaal emotionele vlak. Impulscontrole en het vooruitdenken zit er zeer sterk in. Je leert bij het schaken dat je eerst moet nadenken en dan pas een zet doen. Het is afstappen van wat jij in gedachten hebt en een andere weg in slaan. Kinderen met ASS en ADHD zie ik door het schaken die klik maken. Kleuters krijgen door zelf posities in te nemen op de mat een ruimtelijk inzicht en leren wiskundig denken. Een toren moet altijd rechtdoor gaan, mag niet in één beweging een L-vorm maken. Dat is een gebroken lijn en dus leerstof eerste leerjaar, maar mijn kleuters kennen dat nu al. In een verklaring van het Europees parlement van maart 2012 lees je hoe ze “Schaken op school” willen aanmoedigen in het onderwijs. Door het schaken bereik je zoveel eindtermen en ontwikkelingsdoelen, waarom hadden we dit niet eerder ontdekt?”

Christel schreef een handleiding én een prentenboek over haar methode. “Ik heb mijn grootste doel verwezenlijkt: het staat op papier en ik kan het doorgeven aan mijn collega’s. Lees het prentenboek voor, zo leer je zelf ook de regels en dan kan je per schaakstuk de spelletjes spelen. Weet je, als je een leerkracht leert schaken, dan bereik je meteen zoveel kinderen!”

TEKST

Caroline Vanpoucke

FOTO

Simon Mouton

 www.kleuterschaken.be

 [schakenmetkleutersenjongekinderen](#)

De grote schaakmat typeert mijn keuze voor het bewegend leren.

Door het leren schaken werk je aan een brede basiszorg.

